

prvo su mjesto došle dvije dijafonijske skladbe starog zagrebačkog obreda, i to rondel *Procedentem de thalamo* iz Antifonara MR 10, te *Sanctus cum tropis* iz Citharae octochordae. Slijedile su skladbe klasične vokalske polifonije *Una hora* L.T. da Victorie (†1665.), *Ecce quomodo* J. Gallusa (†1591.) i *Ave Maria* J. Arcadelta (†1772.). Nakon tih izvedene su skladbe zagrebačkih autora od XVIII. do XX. stoljeća: *Zdravo sveti Sakramente* V. Kolandera (†1912.), *Oče naš* V. Lisinskog (†1854.), *Što ću uzvratiti Gospodinu* F. Pleše, *Svrši stopi moje* K. Odaka (†1965.), *Hvalite Gospodina* A. Klobučara, te za kraj *Tu es Petrus* M. Hallera (†1915.).

Nakon kratke stanke nastupio je oktet bogoslova koji je otpjevao nekoliko klapskih pjesama: *Oj more, Ribar plete, Pismo moja, Ju te san se, Dobra večer uzorita, Ako si pošla spat i Mala moja*.

Koncert je završio izvođenjem rodoljubnih zbornih pjesama: *Bože čuvaj Hrvatsku* Đ. Maršana, *Zdravo da si domovino mila* V. Novaka (1865.-1918.), *Jadranu* J. Gotovca (1893.-1982.), *Oj ti vilo* u obradi M. Demovića, *Himna hrvatskog branitelja* I. Zajca (1832.-1912.), a za kraj *U boj, u boj* istog autora.

Oduševljeni programom prisutni su nastavili večer u prijateljskom druženju s pjevačima, naravno uz domaće specijalitete i živu glazbu.

U nedjelju, 14. studenoga Zbor je probranim skladbama nastupio u župnoj crkvi Uznesenja Marijina. Popodne je, u skraćenom obliku, koncert ponovljen u susjednoj župi Velom Lošinju.

Muški katedralni zbor ima svoju burnu prošlost. Osnovan Statutom zagrebačkog biskupa A. Kažotića (1303.-1322.) od đaka katedralne škole i kanonika, uspješno je djelovao do dokinuća Sjemeništa 1786. godine, kada su studenti poslani na studij u centralno sjemenište u Budimpeštu. Da nadoknadi pjevanje klerika, uprava katedrale pozvala je iz Beča nekoliko stručnih glazbenika koji su preuzeli tu zadaću. Kada su se klerici 1790. opet vratili iz Pešte nastavili su pjevati s koralistima kako to i danas čine. Upravo je glazbena tradicija zagrebačke katedrale pjevanje muškog zbora.

Kad je u Zagrebu uveden posebni crkveni obred, nastao je i odgovarajući način pjevanja koji ni do danas nije u potpunosti proučen, ali po onomu što se na temelju dosadašnjih saznanja dâ zaključiti, bilo je to pjevanje izraslo na temeljima gregorijanskog korala čiji su literarni tekstovi proširivani pjesničkim tvorvinama (tropima), a melodije su doradivane, proširivane i ukrašavane melizmama, posebno iubilusima. Uz monodijsku glazbu, pjevačka tradicija gaji pjevanje u prvotnom jednostavnom višeglasju. Nakon dokinuća zagrebačkog obreda prerađuju se skladbe klasične vokalske polifonije i stvaraju nove u stilskom obilježju vremena kad su živjeli pojedini autori.

Danas Zbor broji 50 članova. Svake nedjelje i blagdana nastupa u katedrali, a prigodice i drugdje (na akademijama, crkvenim i prigodnim svečanostima). Gostovao je u Italiji, Austriji, Njemačkoj, Švicarskoj i Belgiji.

GLAZBENI DOGAĐAJI

23. VARAŽDINSKE BAROKNE VEČERI

23. Varaždinske barokne večeri dosad su najopsežnije po svom programu, po broju održanih priredbi, a prema umjetničkim se dometima mogu također vrlo visoko ocijeniti. Održane su pod visokim pokroviteljstvom Predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana, koji je od ove godine prihvatio stalno pokroviteljstvo VBV.

Održano je 18 glazbenih priredbi (14 u Varaždinu, 3 u Varaždinskim Toplicama i jedna u Dvorcu Trakošćan), a kao popratne priredbe bile su otvorene 4 vrijedne izložbe i održana je jedna kazališna predstava HNK iz Varaždina. Tome treba dodati i vrlo veliko zanimanje publike, pa se dobila po prvi puta slika pravoga europskog festivala.

Od umjetničkih dometa ovogodišnjeg festivala moram posebno apostrofirati izvedbu Pergolesijeve *Služavke gospodarice* u izvedbi Zagrebačkih solista sa uistinu senzacionalnim pjevačkim parom – Giorgiom Surjanom i Marinom Bolgan. Decentnom režijom i savršenim stilskim izrazom ta su dva raskošna glasa ponijela kompletno ispunjenu dvoranu; *Zagrebački solisti* muzicirali su sjajno. Zatim, dva koncerta njemačkog orguljaša Christopha Bosserta (u Varaždinu i Varaždinskim Toplicama), koji su svaki svojim osebujnim programom bili pravo otkriće po glazbeno-doživljajnoj komponenti i po tehničkoj savršenosti, čime su oba instrumenta zazvučala jednostavno čarobno. Koncert u Varaždinu bio je posvećen djelima J.S. Bacha, koja su ponovo potvrdila savršenstvo interpretacije Chr. Bosserta: tehnički suveren, stilski savršen, doživljajno dubok; orgulje otkrivaju svoje bogatstvo i raskoš. Samo dan poslije slijedilo je novo otkriće na posve drugačijem instrumentu: obnovljenim orguljama A. Römera, jednom od ukupno dva sačuvana majstorova instrumenta (drugi je na Trškom vrhu). Tom instrumentu prilagođen program (kratka oktava) otkrio je svo bogatstvo boja, te nevjerojatno čarobnih tonova pod prstima vrhunškoga majstora. Inače, kolaudacija spomenutoga vrhunskog instrumenta obavljena je na samom početku VBV, 19. rujna 1993. uz sjajan koncert maestra Anđelka Klobučara i primadone Ruže Pospiš-Baldani – rođene Topličanke.

Obnovu spomenutoga glazbala majstorski je obavio Wolfgang Braun, njemački majstor i umjetnik, koji je svojim dobrotvorstvom zadužio sve nas u Hrvatskoj što iziskuje poseban i opširan osvrt. Čitavu obnovu pratila je velika briga i zalaganje prof. Božene Filipan, koja je i autor vrijedne publikacije o orguljama A. Römera u Varaždinskim Toplicama.

Zagrebački solisti – rezidentni ansambl VBV – održali su još koncert posvećen djelima G.F. Händela i L. Sorkočevića. Na prvom je briljirao naš Marko Čilić – dječjački sopran, solist slavnog Tölzerknabenchor, pjevajući tri sopranske arije – dvije iz oratorija *Mesija* i jednu iz opere *Xerxes*, te orguljaš Mario Penzar uskočivši u roku od 48 sati u izvedbu Händelova *Orguljskog koncerta u d-molu*.

Svih osam simfonija L. Sorkočevića potvrdila su veliko majstorstvo Zagrebačkih solista. Izvedba, naoko sličnih simfonija, omogućila im je da pokažu: tehničku perfekciju,

doživljajnu raznolikost i stilsku čistoću. Sve u svemu – koncerti za pamćenje!

Treba posebice istaći brojnost sudjelovanja varaždinskih ansambala na VBV što predstavlja solidan temelj za cjelokupni razvitak glazbenoga života u Varaždinu i Županiji. Treba istaći Komorni orkestar "Mundus Garestiensis" sa dirigentom S. Magdićem i sjajnom solisticom Višnjom Mažuran. Taj orkestar, sastavljen od sadašnjih i bivših učenika *Glazbene škole* u Varaždinu čini izvrsno profesionalno tijelo koje je posebno briljiralo u inspiriranoj izvedbi 3. *Brandenburškog koncerta* J.S. Bacha. Zatim je tu kvartet "Garestin" čiju okosnicu kvalitete čine flautist Stjepan Levanić i violoncelist Darij Milković, pa zbor *Obrtničkog glazbenog društva* (dirigent Zvonimit Aračić) koji je svojim nastupom u operi H. Purcella *Didona i Eneja* potvrdio svoje velike mogućnosti, suvereno se noseći sa vrlo delikatnim zbarskim slogom H. Purcella. Zbor i orkestar glazbene škole iz Varaždina pod vodstvom dirigenta Vladimira Ščedrova potvrdio je dobar temelj glazbene izobrazbe mladeži varaždinskog kraja. Prisutnost hrvatske glazbene baštine na VBV čini konstantu od prvih VBV do danas. Uz 8 simfonija L. Sorkočevića bio je to prvi dio klavirskog koncerta J. *Muraia*.

Izvedbe djela T. Restia i L. Ebenera potvrđuju već poznatu činjenicu da hrvatska glazba onoga vremena slijedi u korak sve glazbene tijekove u Europi. Izvedba tih djela bila je brižljivo pripremljena i doživljajno izvedena. Na završnom misnom slavlju koje je predvodio i nadahnuto propovijedao o baroku msgr. dr. Đuro Kokša, izvedena je *Missa Croatica* o. F. Pintarića. Izveli su je gosti iz Koprivnice – *Mješoviti zbor "Podravka"* sa dirigenticom Marijom Jurašin i orguljašicom Natalijom Imbrišak. Zbor se pokazao sa sočnim i lijepim tonom, fleksibilan u svim dinamikama i stilski uredan. Još je jedan hrvatski ansambl oduševio – komorni orkestar HNK iz Splita, koji umjetnički vodi Josip Škunca. Rafinirani program nadopunili su izvrsni solisti, posebno Nelli Manuilenko, altistica koja se suvereno nosila sa kontraaltovskom dionicom *Salve Regina* A. Vivaldia. Orkestar je tehnički izrađen, ujednačen, stilski čist i fleksibilan.

Ovogodišnje VBV ugostile su i dva vrhunska inozemna ansambla: austrijski *Concilium musicum* – predvođen poznatim dirigentom Paulom Angererom i francuski *Il seminario musicale* koji umjetnički vodi Gerard Lesne. Oba ta ansambla pokazala su vrhunski pristup baroknoj glazbi vješto koristeći autentične instrumente, sjajno poznavajući sve detalje o izvođenju baroknoga notnog teksta, pa su oba ta koncerta sa sjajnim francuskim kontratenorima bila muzički nezaboravni doživljaji.

Veličanstvena proslava 80. obljetnice života glazbenih pedagoga prof. Ankice *Opolski* i prof. Marijana *Zubera*, te 70. obljetnica primadone Nade *Puttar-Gold* bila je vrhunac festivalskog slavlja. Jubilej A. *Opolski* i M. *Zubera* bila je festivalska izvedba opere *Didona i Eneja* H. Purcella. Naslovnu ulogu tumačila je svojim orguljskim glasom Ruža *Pospiš-Baldani*, Eneja – majstorski oblikovan lik Giorgia *Surjana*, te sjajna Vlatka *Oršanić*, Nevenka *Petković*, Đurđa *Martinjak*, Aida *Vidović* i Dražen *Erar*. Na toj predstavi, uz nazočnost Predsjednika Republike, prvoga prisutnog poglavara hrvatske države na našem festivalu, uručena su najviša državna odličja za područje kulture *Zvijezda Danica* glazbenim pedagogima A. *Opolski* i M. *Zuberu*. Primadona Nada *Puttar-Gold* je svoj jubilej proslavila magistralnim izvedbama četiriju arija, koje je izvela fasciniranim glasom i umjetničkim potencijalom.

Nagrade *Ivan Lukačić* koje je ove godine dala *Varaždinska banka*, generalni sponzor VBV, dobili su A. *Opolski*, M. *Zuber* i N. *Puttar-Gold* za svoj cjelokupan doprinos VBV i glazbenom životu Hrvatske.

Priredbe su se održavale u koncertnoj dvorani, gledalištu HNK, a najčešće u Zbornoj crkvi Čazmansko-varaždinskoga Kaptola. Predivna novo uređena crkva Uznesenja Marijina te susretljivost i pomoć lektora Kaptola kanonika A. *Domislovića*, omogućili su da je festival što smo ga stvarali u mukama postao dio europske kulture.

Vladimir KRANJČEVIĆ

KONCERT ZADARSKOG ZBORA U IVANCU

IVANEC – Dan poslije Spasova, u petak 21. svibnja, na večernjoj misi u župnoj crkvi sv. Marije Magdalene u Ivancu nastupio je Djevojački zbor Glazbene škole "Blagoje Bersa" iz Zadra.

Zbor je sa svojim dirigentom prof. Antunom Doličkim, koji ga je prije 20 godina i osnovao, tih dana bio gost Dječjeg pjevačkog zbora ivanečke Osnovne škole "Ivana Kukuljevića Sakcinskog". U Hrvatskom Zagorju boravio je radi sudjelovanja na 36. svečanostima mladeži Republike Hrvatske, koje su održane u Varaždinu od 21. do 23. svibnja.

Za vrijeme euharistijskog slavlja zbor je pjevao *Staroslavensku misu* A. Vidakovića, *Veni Domine, Beati omnes i Laudate pueri* F. Mendelssohna te *Ex ore infantium* I. Lukačića. Kao dodatak poslije mise Ivančani su čuli i *Zbor Hrvatica* V. Lisinskog i *Blagoslovi Bože Zadar* I. Kuljerića na tekst nepoznatog autora iz 1416. godine. Na elektronskim orguljama pjevanje je pratila prof. Zorica Bruketa.

Dijelovi tog programa izvedeni su i sutradan na zbarskim svečanostima te u nedjelju na misi u crkvi Čazmanskoga kaptola u Varaždinu.

Za nastupe u Hrvatskom Zagorju zbor se pripremao u nemogućim, ratnim zadarskim prilikama, čak i u vrijeme dugotrajnih uzbuna.

Franjo HRG

GLASOVIRSKI RECITAL EVE KIRCHMAYER

Zaklada Kardinal Alojzije Stepinac za obnovu ratom razrušenih hrvatskih svetinja organizirala je 25. studenoga 1993. u Muzeju MIMARA glasovirski recital mlade umjetnice Eve Kirchmayer iz Zagreba (sada na studiju glasovira u Njemačkoj). Na programu su bila djela: *Rondo u a-molu*, K.V;511 W.A. Mozarta, *Sonata op. 2 br. 2 u A-duru* L. van Beethovena, *Drei Phantasiestücke*, op. 111 R. Schumanna, *Suite op. 14* B. Bartoka, i *Sonata br. 21 u A-duru*, D. 59 F. Schuberta. Umjesto plaćenih ulaznica posjetitelji su darovali u korist *Zaklade Kardinal Alojzije Stepinac*. Time je i Eva Kirchmayer dala svoj udio za popravak ratom razrušenih hrvatskih svetinja.

K.